

Łukowo_1
Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	obornicki	
Gmina	Oborniki	
Miejscowość	Łukowo	

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	Brak danych	Miejsce wykonania	Brak danych
Czas trwania	40 min	Forma i wielkość	Plik audio MP3, 73,2
Przeprowadzający	M.K.	Komentarz	

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
OB_ŁU_001	M	Brak danych		

Informacje etnograficzne	
<i>Tematyka</i>	<i>Pozyskane informacje (ew. cytaty)</i>
I. Toponomastyka i etnonimy	
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	Łukowo, a wcześniej w okresie niemieckim nazywało się Lukland, Luk oznacza wyjście, nigdy nie dociekałem skąd ta nazwa.
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstw)	- Są takie zwyczajowe nazwy, np. Dobromir - w tej chwili to są dwa budynki, jeden mieszkalny a drugi mieszkalno-inwentarski [na północ od Łukowa]. - jest takie pole, które nazywa się „koło spalonej wierzby” [południowo wschodnia część miejscowości], jak pamiętam żadnej wierzby nigdy tam nie było, pozostałe to jest Żolik [na wschód od wcześniej wspomnianego pola] i tu jest były ponemiecki cmentarz ewangelicki, w latach 50-tych posadzono tam las. Skąd nazwa Żolik nie mam pojęcia.
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów leśnych, toń wodnych, uroczysk)	brak nazw cieków wodnych znanych przez informatora.
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głązów narzutowych)	Istnieją dwa pomniki przyrody jednak nie posiadają jakiegś specyficznej nazwy.
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	Brak grup które były by określane w inny sposób.
Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	Brak takich grup.

II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe

Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych	<p>Przemysł jak szedł do Poznania opierał się tutaj o jakiś głąz, głąz był, ale potem znikł, w latach, kiedy była zakładana ta rura jamalska to operator koparki go przesunął a potem się okazało, że go nie było. Łukowo leżało na szlaku z Rogoźna do Poznania, wcześniej ta droga przebiegała przez Szczytno do Warty, dalej gród był pomiędzy dzisiejszym Łukowem a Gołaszynem i tam przechodzili na drugą stronę i tam miał być głąz z odciskiem Przemysła.</p> <p>Mickiewicz był tu na pewno na wigilii w Łukowie, ostatnią Wigilię, jaką spędził w Polsce była właśnie tutaj u swojego brata, a tutaj przebywał u Państwa Grabowskich w tym pałacu, tutaj obok mieszkał Franciszek jego brat.</p>	
Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne		
1.	św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny (Katarzynki)	Przede wszystkim palenie wosku, które już teraz zanika, świetlica jest i kiedyś te zabawy były organizowane i teraz też stara się tam coś organizować, ale prywatnie raczej spędza się ten czas.
2.	św. Marcina/11 listopada	Tradycyjnie robi się rogale, zdecydowanie tradycja św. Marcina jest silniejsza, rogale piecze się samemu, lub kupuje.
3.	Adwent	Pości się, a po za tym innych zwyczajów nie ma, są czasem jakieś postanowienia, że się nie pije czy się nie pali.
4.	św. Mikołaja (Mikołajki)	Prezenty zostawia się w butach.
5.	Wigilia	Nie je się obiadu, śniadanie je się jakieś lekkie, jest tylko kolacja, z pierwszą gwiazdką się zaczyna, jest to godz. 17.00 czy 18.00, tradycyjnie jest to 12 dań, obowiązkowo zupa rybna, w moim w domu jest to także makaron z makiem i miodem i obowiązkowo pasterka. Prezenty przynosił Gwiazdor.
6.	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	Odpoczywa się, każdy je, kiedy chce, my wyjeżdżamy do rodziny, albo ktoś przyjeżdża. Idzie się rano do kościoła.

7.	Sylwester/Nowy Rok	Z tradycji, której pamiętam to było chodzenie z tak zwanym psikusem, zabierało się komuś furtkę, albo jakiś sprzęt, który był ruchomy i wynosiło się to w jakiś dziwne miejsca, pamiętam jak my swego czasu u jednego rozłożyliśmy wóz a potem z kolegami złożyliśmy go, ale na dachu. Zabawa polegała na tym, że się pukało do drzwi i się śpiewało albo psikus albo prezent, coś tam się dostawało albo jakąś gotówkę albo poczęstunek, a jak ktoś udawał, że go nie ma albo się wymawiał, że akurat nie może, to mógł się spodziewać jakiegoś psikusa. W tej chwili to tam może przychodzi, ale bardziej, żeby coś wyłudzić niż napsocić
8.	Trzech Króli	Gdy było świętem nieoficjalnym to wtedy wszyscy starali się świętować, a dziś jest świętem oficjalnym i mniej się temu czasu poświęca. Kiedyś obowiązkowo się pracowało, ale każdy dbał o to by być w kościele nawet bardziej niż w niedziele.
9.	Kolędniczy	Kolędniczy kiedyś chodzili, teraz też chodzą, cieniutko, ale chodzą i to dzieci chodzą, kiedyś to była mocno starsza młodzież. Dziś już nie są poprzebierani, a kiedyś był niedźwiedź, bocian, baba i diabeł.
10.	MB Gromniczej	Święto kościelne, święci się gromnice.
11.	Karnawał, tłusty czwartek, koniec karnawału	Zabawy są organizowane jedna czy dwie, pani sołtys stara się integrować wieś.
12.	Topienie Marzanny	Kiedyś za moje młodości to się topiło, jestem z Buga.
13.	Środa Popielcowa	Idzie się do kościoła, kiedyś się jeszcze chodziło za dziewczynami z woreczkami, i się im je przyczepiało, atrakcją było jakiejś dziewczynie zawiesić taki woreczek, dziewczyny niby się przed tym broniły, ale za ta, za która nikt nie chodził to takiego woreczka nie miała. Ten zwyczaj już nie funkcjonuje od dawna, odkąd pamiętam.
14.	Śródpoście	Nie obchodzi się.

15.	Niedziela Palmowa	Obchodzi się w kościele, wcześniej zbiera się wierzbę z kotkami i tego robi się jakiś tam bukiet i się upina jakoś i to jest palma, następnie po poświęceniu palmę przynosi się do domu.
16.	Triduum Paschalne	Nie ma jakiegoś zwyczaju, w sobotę natomiast pości się i zanoszą się święconkę do kościoła, u mnie w domu do dziś jest tradycja, że co najwyżej można wodę, w której się robiło kiełbasę wypić.
17.	Wielkanoc (święcenie koszyczka)/Niedziela Wielkanocna	Przede wszystkim rezurekcja i śniadanie, kiedyś roznosiło się jakieś drobne prezenty-słodyczne roznosiło się po całej posesji niby gniazda zająca i po śniadaniu się ich szukało. Jajkiem poświęconym dzielimy się i składamy sobie życzenia, ja z żoną dzielę się jednym jajkiem, syn ze swoją żoną innym jajkiem.
18.	Poniedziałek Wielkanocny	Żadnych specjalnych procedur w tym dniu nie ma, czasem my gdzieś jedziemy a czasem ktoś do nas przyjeżdża, symbolicznie leje się wodą, kiedyś się obchodziło się to święto w rzece lub jeziorze, albo często w studni.
19.	Zielone Świątki	To jest święto kościelne, zioła czy kwiaty się święci, wieńców się nie robi.
20.	Boże Ciało	Procesja jest jedynie wokół kościoła, ksiądz ma ograniczony czas na przebieg myszy, bo musi jechać do innych miejscowości.
21.	św. Jana	Noc świętojańską to już dziewczyny obchodzą, teraz to trochę wróciło, w różnych miejscach się to organizuje i puszcza się wianki na warcie, w tej chwili się to odradza, ale symbolika raczej nie jest z tym żadna związana, kiedyś dziewczyny chodziły i miało to oznaczać, że dziewczyny kończyły ten okres dziewictwa.
22.	MB Zielnej	Jest uroczyscie w kościele obchodzone, przynosi się jakieś rośliny i się je święci, są to jakieś warzywa czy zioła.
23.	MB Siewnej	W kościele nic specjalnego.

24.	Dzień Wszystkich Świętych/Dzień Zaduszny	Nic specjalnego, jedzie się na cmentarz w oba te dni.
25.	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	Żniwa, dożynki.
Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe		
1.	Narodziny i chrzest	Brak tradycji związanej z tym obrzędem.
2.	Ślub i wesele	Brak specjalnych wydarzeń związanych z tym obrzędem.
3.	Śmierć i pogrzeb	Do jakiegoś czasu obowiązkowe było pożegnanie się ze zmarłym, ja tego jak mogłem to unikałem i do dziś nie robię tego, także teraz też coraz częściej tego nie było, za młodego to było w domu, teraz to obowiązkowo świetlica, po wsiach jest jeszcze tak, że zmarły się wnoszony z trumną do kościoła.
4.	Inne zjawiska	Brak informacji.
Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa		Brak wiedzy informatora na ten temat.
Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy		U mnie w domu robi się zupę forszmak, to jest zupa ugotowana z 2-3 rodzajów mięsa, kiełbasy, ogórków, cebuli. To jest takie typowo myśliwskie danie.
III. Tradycje rękodzielnicze		
Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych		Informator nie posiadał wiedzy na ten temat.
IV. Przejawy religijności tradycyjnej		
1.	Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji,	Informator nie znał przyczyn ani momentu postawienia krzyża, tak samo jak innych tego typu obiektów.

	fundatorzy)	
2.	Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)	Informator nie znał tego typu miejsca.
3.	Święte figury, obrazy, rzeźby	Informator nie znał tego typu obiektów.
4.	Miejsca kultu religijnego	Informator nie znał tego typu miejsca.
5.	Lokalne tradycje pielgrzymowania	Pielgrzymki odbywane są indywidualnie.
6.	Lokalne odpusty	Odpusty są organizowane w dzień św. Michała w dniu patrona kościoła.

V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie

1.	Dożynki	Spotykamy się wtedy jemy i pijemy, w mojej wsi obchodziło się to na ludowo, były wycieczki na koniach i jeździło się po całej wsi, były tam jakieś przyśpiewki na temat jednego czy drugiego gospodarza i to były takie dowcipne z humorem a potem była zabawa i trwała do samego rana. A dziś jest okazją do spotkania, jest to kameralne spotkanie, na którym omawiamy, co się wydarzyło w roku ubiegłym, jakiś tam poczęstunek.
2.	Dni gminy/wsi	Informator nie przypominał sobie o tego typu wydarzeniach
3.	Lokalne festyny	Informator nie przypominał sobie o tego typu wydarzeniach
4.	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	Brak informacji.